

ATVIRI MOKYMO IŠTEKLIAI MOKYTOJŲ POROJE

Praeitais literatūros pamokas nagrinėjome lietuvių autorių poeziją, išsiaiškinome eilėraščio žanro ypatybes, aptarėme eilėraščio nagrinėjimo planą, išsiaiškinome, kas yra eilėraščio lyrinis subjektas. Daug dėmesio skyrėme eilėraščio kalbai, meninių priemonių aptarimui. Šią pamoką mokiniai nagrinės poeto J. Erlicko eilėraščių „Dalykai, kurių niekada nesuprasiu“ (1,2) kalbinės raiškos priemones, jų vaidmenį tekste. Mokysis įminti metaforas ir jas kurti. Pamokos tema, „Meninės kalbos paslaptys.“

Mokykla	Alytaus Dzūkijos pagrindinė mokykla
Klasė, dalykas	7 kl. , literatūra
Mokytojas	Lietuvių kalbos mokytoja Irena Ivanauskienė
Bendrosios kompetencijos	Mokėjimo mokytis: įsivertina savo veiklą ir vertina kitų veiklos rezultatus; numato, kaip siekti sėkmingesnės veiklos; Komunikavimo: interpretuoja tekstą; kuria tekstą (žodinį ir nežodinį), atsižvelgdami į temą, tikslą, adresatą. Kūrybingumo: tas pačias idėjas reiškia ir pristato skirtingomis raiškos priemonėmis. Socialinė: mokosi bendradarbiaudami
Pasiekimai iš bendrųjų programų	Skaitydami grožinį tekstą, mokiniai gebės: <ul style="list-style-type: none"> – remdamiesi tiesiogiai pasakytais dalykais ir potekste, nurodyti teksto tikslą, temą, problemą, konfliktą, formuluoti pagrindinę mintį; – atpažinti tekste teigiamas visuotines vertybes, autoriaus tikslus; – skirti grožinio kūrinio pasakotojo ir veikėjo reiškiamus požiūrius; – aptarti pasakojimo ar kalbėjimo situaciją, vaizduojamojo pasaulio elementus tradiciniuose grožiniuose kūriniuose; – aptarti, kaip kalbinės raiškos ir komponavimo priemonėmis kuriama prasmė, siekiama tam tikro įspūdžio, poveikio skaitytojui - vertinti skaitomų tekstų turinį ir raišką pagal pateiktus kriterijus, pagrįsti vertinimus tekstu. – mokėti skaitomų tekstų informaciją performuoti į užrašus, lenteles, schemas. – sąmoningai skaityti, stebėti ir koreguoti savo suvokimą; – apmąstyti savo skaitymo veiklą ir planuoti mokymąsi.

PAMOKOS PLANAS

Pamokos tema	MENINĖS KALBOS PASLAPTYS	
Pamokos uždaviniai	Dirbdami savarankiškai ir grupėmis, raiškiai skaitydami eilėraščius ir atlikdami paskirtas užduotis, atpažins kalbinės raiškos priemones, nurodys jų vaidmenį tekste, paaiškins ironijos paskirtį; pažiūrėję filmukus, įmins metaforų reikšmes, patys kurs metaforas ir vartos kalboje. Vertins vieni kitų darbą pagal numatytus kriterijus.	
Priemonės	Tekstas: J. Erlicko eilėraščiai, „Dalykai, kurių niekada nesuprasiu“ (1,2), meninių raiškos priemonių sąrašas, kompiuteriai, sąsiuvinis, rašiklis.	
Mokymo ir mokymosi eiga		
Mokinių sudominimas, jų patirties išsiaiškinimas, pamokos uždavinio skelbimas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Su mokiniais kalbame apie poeziją. Klausiu, kuo ypatinga eilėraščio kalba. Kodėl svarbu suvokti kūrinio meninę kalbą? 2. Skelbiama pamokos tema, uždavinys. 3. Prieš analizuojant eilėraščių menines ypatybes, patikrinamos bendros žinios iš praeitų pamokų apie menines raiškos priemones ir jų paskirtį. 	Trukmė 10 min.
Mokymo ir mokymosi veikla	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pristatomos užduotys grupėms, nurodomas darbo atlikimo laikas (15 min.) . 2. Supažindinama su užduočių vertinimo kriterijais. Priedas Nr 1 3. Išsiaiškinama, kaip mokiniai suprato užduotį ir vertinimo kriterijus. 4. Skelbiama darbo pradžia, fiksuojamas laikas. 5. Mokiniai dirba grupėmis. 6. Mokiniai pristato atliktas užduotis. <p><u>Užduotys grupėms:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Įrankyje http://linoit.com/users/IrenaMokytoja/canvases/menin%C4%97s%20priemon%C4%97s užduotis. 2. Atlikti http://learningapps.org/myapps užduotis. 3. Sukurti ketureilį ar ilgesnį tekstą, vartojant pasiūlytas menines priemones. Priedas Nr.2 4. http://lietuviu7-8.mkp.emokykla.lt/ perskaityti J. Erlicko eil., „Dalykai, kurių niekada nesuprasiu“ (1,2) ir atlikti 2 lygio užduotis. Pasižiūrėti filmukus, „Omega. Alfa, Iks ir Fiks“ ir atlikti 2 lygio užduotis. 5. Edmodo aplinkoje pateiktas „skylėtas“ tekstas, reikia įrašyti trūkstantus žodžius (meninės priemonės pavadinimą). Priedas Nr.3 	Trukmė 30 min.
Apibendrinimas: vertinimas, įsivertinimas, refleksija	<p>Namų darbas: Parašyti draugui patarimų, kaip sukurti eilėraščių, paaiškinant, kuo ypatinga eilėraščių kalba. Atsiųsti mokytojai į edmodo aplinką.</p>	Trukmė 5 min.

PRIEDAI

I. Vertinimo kriterijai

1. Atpažįstu meninės raiškos priemones, nurodau jų paskirtį.
2. Randu tekste ironiją ir nurodau jos vaidmenį.
3. Atpažįstu metaforas ir jas paaiškinu.
4. Parenku teiginiams tinkamus argumentus.
5. Moku sukurti metaforų ir panaudoti jas aprašyme.
6. Galiu savarankiškai kurti tekstą, įmindamas menines raiškos priemones.

II. GRUPĖMS SKIRTOS MENINĖS PRIEMONĖS

1gr. Personifikacija

2gr. Palyginimas

3gr. Metonimija

4gr. Paralelizmas

III. „SKYLĖTAS“ TEKSTAS

MENINĖS KALBOS PASLAPTYS

Mes atsidūrėme ypatingame pasaulyje- poezijos pasaulyje. Ar mokame pajusti žodžio prasmę, išgirsti jo skambesį? Mūsų senoliai sakydavo: stiklinės ašaros, juodbėris žirgelis, mylima motulė. Tai ..... - žodžiai, vaizdingai apibūdinantys daiktus ar reiškinius. O kaip jautriai į mus kreipdavosi močiutė: mažutėli, vaikelėli, saulyte, katinėli. Tai mažiukai maloniniai žodžiai, vadinami.....

Motulė kartojo žodžius: būk mažesnis už aguonos grūdėlį. Tai .....- meninis sumažinimas, o jam priešingas- meninis padidinimas, vadinamas.....Galiu pateikti pavyzdį: .....Tokia ta mūsų poetinė kalba- tik reikia ją išgirsti, suprasti, pajusti ir įminti meninės kalbos paslaptis.